СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА АВТОРСЬКЕ ПРАВО»

1 Загальні відомості про навчальну дисципліну і викладача:

Спеціальність	051 Економіка
Освітньо-наукова програма	Економіка
Освітній ступінь	Доктор філософії з економіки
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Рік, семестр вивчення	2 рік, 3 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 14 год.
	Практичні / семінарські – 14 год.
	Самостійна робота - 64 год.
Вид індивідуального завдання	реферат
Форма підсумкового контролю	залік
Кафедра (назва, № кабінету, корпоративна e-mail)	Кафедра економіки, обліку і оподаткування kaf-oblik@suem.edu.ua
Дні занять	Відповідно до розкладу
Консультації	Відповідно до графіку консультацій
Викладач (ПІП, науковий ступінь, вчене звання):	Ус Галина Олександрівна, д.е.к., професор
Профіль викладача: Google Scholar: ORCID:	**Профіль у Google Scholar:** https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=r_ydVzoAAAAJ **ORCID:** https://orcid.org/0000-0001-8954-591X
Контактні дані (телефон, e-mail)	us@suem.edu.ua

2 Опис навчальної дисципліни:

Анотація:	Дисципліна передбачає одержання теоретико-прикладних знань з права інтелектуальної власності, формування відповідного логіко-понятійного апарату для системного бачення актуальних проблем щодо правової охорони об'єктів інтелектуальної власності та їх захисту в Україні і світі, сприяння виробленню уміння орієнтуватися у діючому законодавстві, правильному застосуванню правових норм у цих правовідносинах.
Мета та завдання:	***Мета***: вивчення та засвоєння основних понять, інститутів, принципів та джерел правового регулювання відносин, пов'язаних із творчою, інтелектуальною діяльністю, як на національному, так і на міжнародному рівні; формування системи знань і умінь з інтелектуальної власності, основних ознак об'єктів інтелектуальної власності, умов їх охорони, захисту та використання. ***Завдання***: сформувати поняття інтелектуальної власності; ознайомитися з національним і міжнародним законодавством, що регулює відносини у сфері інтелектуальної власності, зокрема з підзаконними нормативними актами, що детально регламентують процедуру виявлення та охорони результатів творчості в Україні; вивчити історію виникнення авторського та суміжного права; визначити місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави.
Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:	ЗК07. Здатність до набуття універсальних навичок дослідника, усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведенні навчальних занять, управління науковими проектами та складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності. СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проєкти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.
Результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми):	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напряму.

	РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.
Очікувані результати навчання:	Вивчивши курс аспірант повинен ***знати***: - понятійний апарат права інтелектуальної власності, його систему й сутність, основні інститути та тубінститути, особливості об'єктів та правового положення суб'єктів, порядок їх кваліфікації, правові форми використання майнових прав, розпорядження ними, підстави, способи та порядок захисту від контрафактних дій; - відшуковувати потрібну наукову і технічну інформацію в доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її. Вивчивши курс аспірант повинен ***вміти***: - орієнтуватися у системних основах створення, правової охорони, захисту і комерційної реалізації об'єктів права інтелектуальної власності; - орієнтуватись у системах правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності України, особливостях державного регулювання інтелектуальною власністю; - використовувати знання про систему правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності, міжнародну співпрацю та угоди в умовах інтеграції в єдиний європейський освітній простір; - використовувати знання про правову охорону об'єктів права інтелектуальної власності у процесі професійної діяльності.

3 Перелік тем:

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика прав інтелектуальної власності

Тема 1. Поняття, зміст, функції, принципи та джерела інтелектуальної власності

Поняття та види інтелектуальної, творчої діяльності. Результати інтелектуальної, творчої діяльності як об'єкта правової охорони. Поняття права інтелектуальної власності. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності. .Зміст права інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності.

Тема 2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності

Об'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність і зобов'язальне право. Інтелектуальна власність і поняття володіння та користування. Основні інститути права інтелектуальної власності.

Тема 3. Система законодавства України по ІВ. Державна система правової охорони ІВ

Поняття правової охорони та захисту права інтелектуальної власності. Місце та значення ВООІВ у системі міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності. Державна система охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Повноваження у сфері інтелектуальної власності окремих державних органів та посадових осіб. Роль та повноваження представників у справах інтелектуальної власності. Значення діяльності недержавних організацій у сфері інтелектуальної власності.

Змістовий модуль 2. Правовий режим об'єктів права інтелектуальної власності. Правова охорона окремих об'єктів права інтелектуальної власності

Тема 4. Мета і принципи правової охорони. Право на одержання патенту

Поняття, сфера дії, функції та принципи патентного права. Об'єкти патентного права та умови надання їм правової охорони. Суб'єкти патентного права та їх види. Мета правової охорони. Переваги правової охорони ОІВ для право власника. Сутність правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. Різниця між правовою охороною і правовим захистом ОІВ.

Тема 5. Процедура подання заявки на одержання патенту в Україні на винахід

Поняття патенту та його види. Право на патент та його суб'єкти. Заявка на видачу патенту. Основні вимоги такої заявки. Дата подання заявки. Визначеність пріоритету заявки. Характеристика експертизи заявки. Порядок видачі патенту.

Тема 6. Реалізація патентних прав

Особливості немайнові права на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Майнові права на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Обов'язки патентоволодільця. Дострокове припинення чинності прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок та визнання їх недійсними. Захист прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Тема 7. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності в Україні

Поняття та способи комерціалізації права інтелектуальної власності. Загальна характеристика та види договорів розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Правове регулювання відносин щодо надання дозволу на використання об'єктів інтелектуальної власності. Ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності та ліцензійні договори. Порядок та види авторських договорів. Договір комерційної концесії. Оцінка вартості прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Життєвий цикл об'єктів права інтелектуальної власності.

4 Тематика і плани лекцій

№ з/п	Назва теми	План лекції	Обсяг у годинах
1	Поняття, зміст, функції, принципи та джерела інтелектуальної власності	1. Поняття та види інтелектуальної, творчої діяльності. Результати інтелектуальної, творчої діяльності як об'єкта правової охорони. 2. Поняття права інтелектуальної власності. 3. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності. 4. .Зміст права інтелектуальної власності. 5. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. 6. Джерела права інтелектуальної власності. 7. Міжнародно-правова охорона інтелектуальної власності.	2
2	Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності	1. Об'єкти права інтелектуальної власності. 2. Суб'єкти права інтелектуальної власності. 3. Інтелектуальна власність і зобов'язальне право. 4. Інтелектуальна власність і поняття володіння та користування. 5. Основні інститути права інтелектуальної власності.	2
3	Система законодавства України по ІВ. Державна система правової охорони ІВ	1. Поняття правової охорони та захисту права інтелектуальної власності. 2. Місце та значення ВОІВ у системі міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності. 3. Державна система охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні. 4. Повноваження у сфері інтелектуальної власності окремих державних органів та посадових осіб. 5. Роль та повноваження представників у справах інтелектуальної власності. 6. Значення діяльності недержавних організацій у сфері інтелектуальної власності.	2
4	Мета і принципи правової охорони. Право на одержання патенту	1. Поняття, сфера дії, функції та принципи патентного права. 2. Об'єкти патентного права та умови надання їм правової охорони. 3. Суб'єкти патентного права та їх види. 4. Мета правової охорони. Переваги правової охорони ОІВ для право власника. 5.Сутність правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. 6.Різниця між правовою охороною і правовим захистом ОІВ.	2

5	Процедура подання заявки на одержання патенту в Україні на винахід	1.Поняття патенту та його види. 2.Право на патент та його суб'єкти. 3.Зявка на видачу патенту. Основні вимоги такої заявки. 4.Дата подання заявки. Визначеність пріоритету заявки. 5.Характеристика експертизи заявки. 6.Порядок видачі патенту.	2
6	Реалізація патентних прав	1. Особливості немайнові права на винахід, корисну модель, промисловий зразок. 2. Майнові права на винахід, корисну модель, промисловий зразок. 3. Обов'язки патентоволодільця. 4. Дострокове припинення чинності прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок та визнання їх недійсними. 5. Захист прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.	2
7	Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності в Україні	1. Поняття та способи комерціалізації права інтелектуальної власності. 2. Загальна характеристика та види договорів розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. 3. Правове регулювання відносин щодо надання дозволу на використання об'єктів інтелектуальної власності. 4. Ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності та ліцензійні договори. 5. Порядок та види авторських договорів. 6. Договір комерційної концесії. 7. Оцінка вартості прав на об'єкти права інтелектуальної власності. 8. Життєвий цикл об'єктів права інтелектуальної власності.	2
		Усього годин	**14**

5 Тематика семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми заняття	Обсяг у годинах
1	Поняття та історія розвитку права інтелектуальної власності. Види прав інтелектуальної власності.	2
2	Система права інтелектуальної власності.	2
3	Джерела права інтелектуальної власності.	2
4	Авторське право та суміжні права.	2
5	Право промислової власності.	1

6	Нетрадиційні об’єкти права інтелектуальної власності.	2
7	Оцінювання об’єктів інтелектуальної власності.	1
8	Комерціалізації об’єктів інтелектуальної власності.	1
9	Сучасні тенденції розвитку права інтелектуальної власності.	1
	Усього годин	**14**

6 Самостійна робота здобувача

№ з/п	Назва теми СРС	Обсяг у годинах
1	Юридична природа прав інтелектуальної власності.	8
2	Взаємозв’язок спеціальних інститутів цивільного права, що опосередковують інтелектуальну діяльність та її результати.	6
3	Міжнародна система охорони інтелектуальної власності.	6
4	Процедура подання заявки на одержання патенту України на 4 Опитування 14 винахід.	8
5	Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах.	6
6	Патентування винаходів за процедурою євразійської патентної конвенції.	6
7	Процедура ЄВРО-РСТ.	6
8	Характеристика кримінальної, цивільної та адміністративної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.	6
9	Процедура одержання європейського патенту.	6
10	Методи оцінки прав на об’єкти інтелектуальної власності.	6
	Усього годин	**64**

7 Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ)

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання передбачає підготовку реферату.

Теми рефератів

1. Загальна характеристика інтелектуальної власності та її правового регулювання.
2. Основні поняття авторського права.
3. Авторські договори.
4. Суміжні права.
5. Правовий захист авторського права і суміжних прав.
6. Сутність радикальної реформи законодавства про промислову власність і патентне право України.
7. Правова охорона винаходу і корисної моделі.
8. Правова охорона промислового зразка.
9. Правова охорона торговельних марок.
10. Авторське право: поняття, основні завдання та функції.
11. Патентовласники, їх права та обов’язки.
12. Ліцензійні договори.

13. Захист прав авторів об’єктів науково-технічної творчості.
14. Захист прав власників патенту.
15. Еволюція інтелектуальної власності.
16. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства.
17. Економіка інтелектуальної власності.
18. Передача прав на об’єкти інтелектуальної власності.
19. Захист прав інтелектуальної власності.
20. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності.
21. Захист від недобросовісної конкуренції.
22. Державна система охорони інтелектуальної власності.
23. Міжнародна система охорони інтелектуальної власності.
24. Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності людини.
25. Охорона прав на об’єкти інтелектуальної власності за кордоном.
26. Захист прав інтелектуальної власності в рамках угоди TRIPS.
27. Охорона прав на нетрадиційні об’єкти інтелектуальної власності.
28. Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення.
29. Управління правами інтелектуальної власності.
30. Система інтелектуальної власності.

8 Перелік запитань для підготовки до підсумкового контролю (залік)

1. Правова охорона права інтелектуальної власності в Україні.
2. Історія розвитку законодавства України про охорону інтелектуальної власності.
3. Об’єкти права інтелектуальної власності.
4. Суб’єкти права інтелектуальної власності.
5. Особливості правової охорони авторського права.
6. Комп’ютерні програми як об’єкт правої охорони.
7. Авторський договір як різновид цивільно-правового договору.
8. Особливості укладання та виконання авторського договору.
9. Правова охорона суміжних прав.
10. Умови патентоздатності об’єктів промислової власності.
11. Оформлення патентних прав.
12. Патент як форма правової охорони промислової власності.
13. Правова охорона службових винаходів.
14. Договори на використання об’єктів промислової власності. Особливості договорів.
15. Відповідальність за порушення патентних прав в Україні.
16. Правова охорона комерційної таємниці в Україні.
17. Науково-технічна інформація як об’єкт інтелектуальної власності
18. Правова охорона нових сортів рослин.
19. Правова охорона топографій інтегральних мікросхем.
20. Правова охорона промислових зразків.
21. Правова охорона географічного зазначення.
22. Здійснення прав на торгівельну марку в Україні.
23. Правова охорона раціоналізаторських пропозицій.
24. Фотографії як об’єкт права інтелектуальної власності.
25. Відкриття як об’єкт права інтелектуальної власності.
26.Адміністративна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності.
27.Кримінальна відповідальність за правопорушення прав інтелектуальної власності.

28. Правове положення Державного агентства з авторських та суміжних прав.

29. Поняття права інтелектуальної власності. Відмінності об’єктів права інтелектуальної власності від об’єктів права власності.

30. Інститути права інтелектуальної власності. Їх коротка характеристика.

31. Особисті і майнові права суб’єктів інтелектуальної власності.

32. Способи і порядок захисту патентних прав.

33. Умови патентоспроможності винаходу.

34. Права й обов'язки патентовласника: поняття і характеристика.

35. Комерціалізація інтелектуальної власності як складова обігу інтелектуального капіталу.

36. Поняття, об’єкти та суб’єкти авторського права. Виникнення авторського права та умови надання правової охорони.

37. Охорона об’єктів промислової власності. Патенти: види, умови надання, терміни дії.

38. Ліцензійний договір: структура, права й обов’язки сторін. Види ліцензійних договорів.

39. Суб’єктивні суміжні права, їх зміст і межі.

40. Суб’єкти права інтелектуальної власності.

9 Рекомендовані джерела інформації

1. Попова Л.М. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_pravo/Book_2021_Popova_Intelektualna_vlasnist.pdf.

2. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред.проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/44252/1/Intelektualna_vlasnist_2021.pdf.

3. Інтелектуальна власність та авторське право: Навч.посіб. для студ. вищих закладів освіти. / І.М. Чістякова, І.Б. Кривдіна, Д.В. Буряк, В.П. Кубко, О.В. Гегечкорі, Д.Д. Татакі, О.О. Татакі, Т.О. Чернов. К.: Каравела, 2019. 204 с. URL: http://dspace.op.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12262/1/Full_%D0%91%D0%BB%D0%BE%D0%BA_%D0%86%D0%BD%D1%82%D0%92%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE_001_204_20_03_2019.pdf.

4. Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Створення об’єктів інтелектуальної власності: Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 407 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/45071/1/%D0%A1%D0%A2%D0%92%D0%9E%D0%A0%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9E%D0%91%27%D0%84%D0%9A%D0%A2%D0%86%D0%92.pdf.

5. Цивільний кодекс України. URL: https://urst.com.ua/download_act/tsku.

6. Право інтелектуальної власності : підручник / за заг. ред. С. Б. Булеци, О. І. Чепис. Ужгород : РІК-У, 2019. 488 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/23778.

10 Оцінювання результатів навчання

Схема розподілу балів:

Залік	70 балів (поточний контроль)	30 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

Залік	45 балів (поточний контроль)	15 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)

Система оцінювання результатів навчання:

1) *Максимальна кількість балів, які студент може здобути протягом семестру – 100.*
2) *Допустимий пороговий рівень для отримання заліку – 60 балів.*
3) *Оцінювання роботи на семінарських (практичних), лабораторних заняттях, самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5».*

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни:

Поточний контроль: *MAX = 70 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 45 балів*	*Доповіді на семінарських заняттях*
	Усне опитування
	Письмові роботи з засвоєння тем курсу
	Виконання завдань самостійної роботи
Виконання індивідуальних завдань: *MAX = 30 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 15 балів*	Реферат
Разом:	*MAX = 100 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 60 бал*

Шкала оцінювання результатів навчання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11 Політика курсу

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі повинні мати активовану пошту.

Обов'язком здобувача є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації в Viber, Телеграм-каналах групи.

Усі письмові запитання здобувача стосовно навчальної дисципліни мають надсилатися на електронну пошту кафедри або електронну пошту викладача.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у заходах, що сприяють розвитку здобувачів і поліпшенню іміджу університету.

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.